

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความหวังและพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ
จังหวัดพะเยา

ชื่อผู้เขียน นางสาวนภาพร วงศ์ใหญ่

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีนวล วิวัฒน์คุณูปการ	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดาราวรรณ ต๊ะปิ่นตา	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลินจง ไปธิบาล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนกพร สุคำวัง	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหวัง พฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิต และความสัมพันธ์ระหว่างความหวังกับพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตเมืองของจังหวัดพะเยา ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม 2542 จำนวน 200 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบวัดความหวังของซไนเดอร์และคณะ (Snyder et al., 1991) ซึ่งแปลโดยผู้วิจัย นำไปหาความตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิได้ค่าเท่ากับ .89 ดัชนีความตรงตามเนื้อหาได้ค่าเท่ากับ .88 และหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคได้ค่า .89 และแบบวัดพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตของ จินตนา ยูนิพันธ์ (2534 ข) ผู้วิจัยนำ

มาหาความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคได้ค่าเท่ากับ .95 ข้อมูลวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและหาความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้สูงอายุมีคะแนนเฉลี่ยของความหวังอยู่ในระดับสูง
2. ผู้สูงอายุมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตในด้านการพัฒนาการรู้จักตนเอง ด้านการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ด้านการใช้เวลาอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการเผชิญปัญหา ด้านการพัฒนาและดำรงรักษาระบบสนับสนุนทางสังคม และด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอยู่ในระดับปานกลาง และมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตในด้านการดูแลตนเองโดยทั่วไปอยู่ในระดับสูง
3. ความหวังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตโดยรวมของผู้สูงอายุในระดับปานกลาง ($r = .46$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุที่มีความหวังระดับสูง มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตที่ดี ดังนั้นพยาบาลควรตระหนักถึงความสำคัญของความหวังในการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมการดูแลตนเองด้านสุขภาพจิตที่ดี

Thesis Title Hope and Self – Care Behaviors Regarding Mental Health among the Elderly Phayao Province

Author Miss Napaporn Wongyai

M.N.S. Mental Health and Psychiatric Nursing

Examining Committee

Asst. Prof. Srinuan Wiwatkunupakan	Chairman
Asst. Prof. Dr. Darawan Thapinta	Member
Asst. Prof. Dr. Linchong Pothiban	Member
Asst. Prof. Dr. Khanokporn Sucamvang	Member

Abstract

The purposes of this study were to investigate hope, self-care behaviors regarding mental health and to examine the relationship between hope and self-care behaviors regarding mental health among the elderly. Multistage sampling method was used to recruit sample which consisted of 200 elderly people residing in municipal area of Phayao province during March to May, 1999. The instrument was a questionnaire consisting of three parts; the Demographic Data Recording Form, the Snyder et al.'s Hope Scale (1991) which was translated by the researcher, and the Jintana Yunibhand's Psychological Self-Care Scale (1991). The interrator agreement and the content validity index of the Hope

Scale were .88 and .89, respectively. The reliability coefficient of the instrument was obtained by means of Cronbach's alpha from which the reliability coefficients of the Hope Scale and the Psychological Self-Care Scale were .89 and .95, respectively. Data were analyzed using descriptive statistics and Pearson's product moment correlation coefficient method.

The results of this study revealed that :

1. The mean score of hope among the elderly was at a high level
2. The mean scores of all aspects of self-care behaviors regarding mental health among the elderly including the development of self-awareness, communication effectiveness, time management, problem solving strategies, the development of social support system, and religious practice were at moderate levels, whereas that of physical self-care was at a high level.
3. Hope was positively correlated at moderate level to self-care behaviors regarding mental health among the elderly, ($r = .46, p < .01$).

The finding of this study revealed that the more the elderly reported higher level of hope, the more they engaged in self-care behaviors regarding mental health. Consequently, nurses should concern about hope among the elderly in order to promote self-care behaviors regarding mental health.